2024(1)THCR
తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానము హైదరాబాద్.
గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి కె.సురేందర్
క్రిమినల్ అప్పీలు నెం.488/2008
తీర్పు తేదీ 06-03-2024

పి. దేవేంద్ర ప్రకాష్

వర్సెస్

ది స్టేట్ ఆఫ్ ఏ.పి

సూచించబడిన కేసులు:-

[1]AIR 1993 Supreme Court 313

[2](1977) 1 Supreme Court Cases 816

పిటిషనరు యొక్క న్యాయవాది : శ్రీ ఎ. విశ్వనాథ్, న్యాయవాది

ప్రతివాది యొక్క న్యాయవాది : శ్రీ శ్రీధర్ చిక్యాల
ACB కొరకు స్పెషల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్

తీర్పు:

1. SPE & ACB కేసుల కోసం ప్రిన్సిపల్ స్పెషల్ జడ్జి , సిటీ సివిల్ కోర్టు , హైదరాబాదు తేదీ.03.04.2008న C.C.No. 49/2003లో ఇచ్చిన తీర్పు ప్రకారం అవినీతి నిరోధక చట్టం , 1988లోని సెక్షన్ 13(1)(e) కింద నేరం ఋజువు అయి ఒక్క సంవత్సరం కఠిన కారాగార శిక్ష మరియు రూ.1,000/- జరిమానా విధించబడి తనకు విధించిన శిక్షను అప్పీలదారు ప్రశ్నిస్తున్నారు.

2. మొత్తం మీద , రూ.2 ,40,025/- విలువైన ఆస్తులు తనకు ఉన్న ఆదాయ వనరులకు మించి ఎక్కువగా ఉన్నాయని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి గుర్తించారు.

3. 27.01.1976 నుంచి 07.02.1988 వరకు తనిఖీ సమయములో అప్పీలదారు ఆదాయానికి మించి రూ.10 ,56,770/– ఆస్తులు కలిగి ఉన్నాడని , అప్పీలదారు యొక్క నివాసాల్లో సోదాలు నిర్వహించిన ACB చార్జిషీట్ దాఖలు చేసింది. అప్పీలుదారు ఆదాయం రూ.17,88,176/– కాగా ఖర్చు రూ.15,69,449/– అని ACB పేర్కొంది. అయితే, ఆస్తులు మాత్రం రూ.10,56,770/–గా ఉన్నాయి. దీని ప్రకారం, ఆస్తుల అసమానత రూ.8,38,043/–లకు చేరుకుంది అని అభియోగం.

4. అప్పీలదారు మరియు ACB తరఫున ప్రత్యేక న్యాయ వాది సాక్ష్యాధారాలను ప్రవేశ పెట్టారు. P.Ws.1 నుండి 35 వరకు సాక్ష్యం చెప్పేరు మరియు Exs.P1 నుండి P68 వరకు ప్రవేశ పెట్టారు. ప్రతివాదములో, అప్పీలుదారు D.Ws.1 నుంచి 6 వరకు విచారించారు మరియు Exs.D1 నుంచి D6 వరకు ప్రవేశ పెట్టాడు.

5. రికార్డుల్లో ఉన్న సాక్ష్యాలను పరిశీలించిన , ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి అప్పీలదారు మొత్తం ఆదాయం రూ.18 ,89,565/– కాగా , ఖర్చు రూ.11 ,07,244/– అని నిర్ధారణకు వచ్చారు. నిందితుడి వద్ద నిల్వ రూ.7,82,341/– (రూ.18 ,89,565–11,07,244/–) ఉంటుంది అని నిర్ధారించారు. కాని మొత్తంగా కనుగొనబడిన ఆస్తుల విలువ రూ.10 ,22,366/–గా ఉన్నందున , అసమానత రూ.2,40,025/– (రూ.10,22,366–రూ.7,82,341) అని నిర్ధారించబడినది.

6. ట్రయల్ కోర్టు మదింపులో పొరపాటు చేసిందని, అప్పీలదారు తరఫున హాజరైన న్యాయవాది వాదించారు.

a) రూ.79,420/– విలువైన గృహోపకరణాలు కలిగిన ఆస్తుల్లో 3వ అంశం విలువ రూ.10,000/– గా ఉంది. దాని ప్రకారం , ఆస్తుల నుంచి రూ.60 ,000/– మినహాయించుకోవాలి;

b) 4వ అంశం బంగారు ఆభరణాలను తాకట్టు పెట్టి రూ.70 ,650/– తీసుకున్నారు. వివాహ సమయంలో అప్పీలదారు యొక్క భార్యకు ఆమె తల్లిదండ్రులు ఇచ్చిన బంగారు ఆభరణాలు స్త్రీదానం కాబట్టి , ఆ మొత్తం రూ.70 ,650/– ఆస్తుల నుంచి మినహాయించాల్సి ఉంటుంది;

c) రూ.4,50,000/– విలువైన ప్రామిసరీ నోట్లు 9 అంశంను ట్రయల్ జడ్జి ముద్దాయి ఆస్తులుగా పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు. అయితే, ప్రామిసరీ నోట్లు అప్పీలుదారు యొక్క తల్లి పేరు మీద ఉన్నాయి కావున వాటిని అప్పీలుదారు ఆస్తులలో చేర్చలేము;

d) P.W.9 పేర్కొన్నప్పటికీ , భార్య తన ఆరు గాజులను తాకట్టు పెట్టి బంగారు రుణంగా చెల్లించిన రూ.20,000/-ని ఆదాయంగా పరిగణించలేము.

7. ప్రామిసరీ నోట్ లో పేర్కొన్న మొత్తాన్ని అప్పీలుదారు యొక్క తల్లి బినామీగా పరిగణించి పరిగణనలోకి తీసుకుంటే , ప్రామిసరీ నోట్ల కింద పరిగణించిన ఆస్తి అప్పీలుదారుకు చెందినదని నిరూపించాల్సిన బాధ్యత ACB అధికారులపై ఉందని న్యాయవాది వాదించారు. **ఎం.కృష్ణా రెడ్డి వర్సెస్ స్టేట్ డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీస్, హైదరాబాద్[AIR 1993 సుప్రీం కోర్ట్ 313]** కేసులో అంశాల పై అతను గౌరవనీయమైన సుప్రీం కోర్టు తీర్పుపై ఆధారపడ్డాడు , అందులో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొన్నారు:

> "19. ఒక లావాదేవీ యొక్క బినామీ స్వభావాన్ని కనుగొనడంలో ఈ కోర్టు వరుస తీర్పులలో మార్గదర్శకాలను నిర్దేశించిందని ప్రత్యేకంగా చెప్పనవసరం లేదు. ఆ నిర్ణయాలన్నింటినీ ఉదహరించడం అవసరం లేకపోయినా, భగవతి, జె చెప్పిన నియమాన్ని ప్రస్తావించడం సరిపోతుంది. ఆ నిర్ణయాలన్నింటినీ ఉదహరించడం అవసరం లేకపోయినా , అప్పుడు కృష్ణానంద్ అగ్నిహోత్రి వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ ఎం.పిలో భగవతి , జె. గారు చెప్పి ఉన్న నియమాన్ని ప్రస్తావిస్తే సరిపోతుంది. ఆ కేసు సందర్భంలో, శాంతి దేవి పేరు మీద ఫిక్స్‌డ్ డిపాజిట్‌లో ఉన్న మొత్తాలు అప్పీలుదారుకు చెందిన ఆస్తి అని మరియు శాంతి దేవి అప్పీలుదారుకి బినామీదారు అని వాదించారు. ధర్మాసనం తరపున మాట్లాడుతున్న న్యాయమూర్తి ఆ వివాదాన్ని ఈ విధంగా పరిష్కరించారు:
>
> > "ఫలానా లావాదేవీ బినామీ అని , పత్రాల ప్రకారం ఉన్న యజమాని నిజమైన యజమాని కాదని చూపించే భారం ఎల్లప్పుడూ ఆ వాదన చేసే వ్యక్తిపైనే ఆధారపడి ఉంటుందని, అందరికీ తెలిసిన విషయమే మరియు బినామీల యొక్క నిజాన్ని ప్రత్యక్షంగా రుజువు చేసే లేదా పరిస్థితులను నిరాటంకంగా , సహేతుకంగా, రుజువు చేసే ఒక నిర్దిష్ట స్వభావానికి సంబంధించిన చట్టపరమైన సాక్ష్యాలను జోడించడం ద్వారా ఈ భారాన్ని ఖచ్చితంగా నిర్వర్తించాలి. బినామీల సారాంశం, పార్టీల యొక్క ఉద్దేశమే తప్ప , సులభంగా గుచ్చుకోలేని మందపాటి ముసుగులో కప్పబడి ఉంటుంది. కానీ ఇటువంటి ఇబ్బందులు లావాదేవీని బినామీగా పేర్కొన్న వ్యక్తికి , తనపై ఉన్న తీవ్రమైన బాధ్యత నుండి ఉపశమనం కలిగించవు లేదా రుజువుకు ప్రత్యామ్నాయంగా కేవలం భావనలను లేదా ఊహాగానాలను అంగీకరించడాన్ని సమర్థించ వీలు కాదు."

8. **కృష్ణానంద్ అగ్నిహోత్రి వర్సెస్ ది స్టేట్ ఆఫ్ మధ్యప్రదేశ్** [(1977) 1 సుప్రీం కోర్ట్ కేసులు 816]లో మరియు ఒక వ్యక్తి బినామీ అని రుజువు చేయడానికి , ఆస్తిని బినామీగా కలిగి ఉందని నిర్ధారించే పక్షంపై భారం ఎల్లప్పుడూ ఉంటుందని వాదించారు.

9. అప్పీలుదారు ఇంట్లో దొరికిన ప్రోనోట్‌లను , అప్పీలుదారు ఆస్తులుగా పరిగణించేందుకు ట్రయల్ కోర్టు తగిన కారణాలను ఇచ్చిందని స్పెషల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ సమర్పించారు. అప్పీలుదారు యొక్క తల్లి ఏదైనా మొత్తాన్ని సంపాదిస్తున్నట్లు చూపడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు సమర్పించబడనందున, Exs.P44, 46, 48, 50 మరియు 61 నుండి 64 కింద పేర్కొన్న మొత్తం అప్పీలుదారు యొక్క ఆస్తులుగా పరిగణించబడుతుంది అని వాదించారు.

10. రికార్డును పరిశీలించిన తర్వాత , విచారణ అధికారి P.W.34 ద్వారా Exs.P1 నుండి P64 వరకు గుర్తింపు చేయడానికి ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి అనుమతించారు. పేర్కొన్న పత్రాలు , అభ్యంతరాలకు లోబడి అవి రికార్డు చేయబడ్డాయి . విచారణలో ఈ ఎగ్జిబిట్‌లలో పేర్కొన్న వ్యక్తులను సాక్ష్యులుగా, సూచించినప్పటికి , ప్రాసిక్యూషన్ వారిని విచారించలేదు . దర్యాప్తు అధికారి P.W.35 ప్రకారం Exs.P61 నుండి P64 లలో మొత్తం రూ.2 ,70,000/-గా ఉంది . తాను Ex.P44 ప్రోనోట్ కింద రూ.50 ,000/-కి ఎలాంటి రుణం పొందలేదని పేర్కొన్నందున , P.W.25 ను వ్యతిరేక సాక్షిగా ప్రకటించబడింది. P.W.25, Ex.P45 కింద అప్పీలుదారు యొక్క తల్లి నుండి రూ.60,000/- అప్పు తీసుకున్నట్లు పేర్కొన్నాడు. P.W.27 కూడా అప్పీలుదారు తల్లి నుండి రూ.50,000/- అప్పు తీసుకున్నట్లు పేర్కొంది.

11. అప్పీలుదారు యొక్క తల్లికి ఫైనాన్స్ వ్యాపారం ఉందని , ఆమె రూ.10.00 లక్షల నుంచి రూ.20.00 లక్షల వరకు వ్యాపారం చేస్తోందని , క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ సమయంలో ధర్యాప్తు అధికారి/P.W.34 పేర్కొన్నారు.

12. Ex.P61 రూ.1 ,50,000/-, Ex.P62 రూ.20 ,000/-, Ex.P63 రూ.50 ,000/- మరియు Ex.P64 రూ.50 ,000/- కు ఉన్నాయి . Ex.P61 కింద ఘనశ్యామ్ సింగ్ , Ex.P62 కింద ఉపమన్యు, Ex.P63 కింద K.రఘురామ్ రెడ్డి మరియు Ex.P64 కింద ప్రతాప్ రెడ్డి అనే వారు మొత్తాలను అరువుగా తీసుకున్న వ్యక్తులు విచారణ సమయంలో ప్రాసిక్యూషన్ విచారించలేదు.

13. పైన పేర్కొన్న నలుగురు వ్యక్తులను , పి.శారద అనే ఎవరికి అనుకూలంగా ప్రామిసరీ నోట్లు వ్రాసి ఇచ్చింది. పరిశీలించనట్లయితే, కేవలం తనిఖీ సమయంలో స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు దర్యాప్తు అధికారి ద్వారా పైన పేర్కొన్న పత్రాలు Ex.P61 నుంచి P64 వరకు మార్కు చేయడంతో ఆ

ప్రామిసరీ నోట్స్ లోని విషయాలను చదవడానికి మరియు ప్రామిసరీ నోట్స్ లో పేర్కొన్న మొత్తాలను అప్పీలుదారు యొక్క ఆస్తిగా అంచనా వేయడానికి రుజువుగా నిర్ధారించలేము.

14. ముందుగా , పత్రాలు Exs.P61 నుండి P64 వరకు పేర్కొన్న పత్రా లను వ్రాసి ఇచ్చిన వ్యక్తి లేదా ప త్రాలు ఎవరికి అనుకూలంగా వ్రాయబడి ఉన్నాయో నిరూపించబడలేదు. ఆ వ్యక్తులను సాక్షులుగా విచారిస్తే తప్ప , అప్పీలుదారుకు వ్యతిరేకంగా ప్రతికూల తీర్పు ఇవ్వడానికి కోర్టు సదరు ప్రామిసరీ నోట్స్ లోని విషయాలపై ఆధారపడదు. దర్యాప్తు సమయంలో విచారించిన సాక్షులను ప్రాసిక్యూషన్ కోర్టు ముందు విచారించకుండా వదిలేసుకుంది . పైన చెప్పబడిన పరిస్థితులలో , సాక్షులను వదిలేసిన తరువాత, వారు వ్రాసి ఇచ్చినట్లు ఆరోపించబడిన Exs.P61 నుండి P64 ఉన్న పత్రాలను సరియైన సాక్ష్యంగా పరిగణించలేము.

15. Exs.P61 నుండి P64 వరకు మొత్తం రుణం ఇవ్వడానికి సంబంధించి ప్రాసిక్యూషన్ రుజువు చేయడంలో విఫలమైనందున , ప్రామిసరీ నోట్‌లో పేర్కొన్న అప్పీలుదారు తల్లి యొక్క ప్రశ్న , అప్పీలుదారు యొక్క బినామీదారుగా పేర్కొన్న మొత్తాన్ని కలిగి ఉందని చెప్పలేము. ట్రయల్ కోర్ట్ తన చీఫ్ ఎగ్జామినేషన్ సమయంలో , దర్యాప్తు అధికారి గుర్తించిన పత్రాలపై ఆధారపడటంలో తీవ్రమైన తప్పిదానికి పాల్పడింది, తనిఖీ సమయంలో పేర్కొన్న పత్రాలు స్వాధీనం చేసుకున్నాయని పేర్కొంది. పేర్కొన్న పత్రాలు చట్టానికి అనుగుణంగా నిరూపించబడనప్పుడు పత్రాలలోని విషయాలపై ఆధారపడటం చట్టవిరుద్ధం.

16. పేర్కొన్న పరిస్థితులలో , అప్పీలుదారు ఆస్తుల నుండి రూ.2 ,70,000/- వరకు ప్రామిసరీ నోట్స్ కింద ఆయన తల్లి దాచుకున్న మొత్తాన్ని తీసివేయాలి. ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి ఆదాయానికి మించిన ఆస్తులు రూ.2 ,40,025/-గా గుర్తించారు. పేర్కొన్న మొత్తాన్ని రూ.2,70,000/- నుంచి Exs.P61 నుండి P64 వరకు ప్రత్యేక కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు ఎలాంటి వ్యత్యాసం ఉండదు. ఆస్తులు, ఆదాయానికి సంబంధించి చేసిన వాదనల్లోని , ఇతర కోణాల్లోకి ఈ కోర్టు వెళ్లవలసిన అవసరం లేదు.

17. ఫలితంగా , CC నెం.49/2003, తేదీ .03.04.2008లోని SPE & ACB కేసుల కోసం ప్రిన్సిపల్ స్పెషల్ జడ్జి , సిటీ సివిల్ కోర్టు, హైదరాబాద్ జారీ చేసిన తీర్పు కొట్టివేయబడింది. అప్పీలుదారు బెయిల్‌పై ఉన్నందున, అతని బెయిల్ బాండ్‌లు రద్దు చేయబడ్డాయి.

18. క్రిమినల్అప్పీల్ అనుమతించబ   డింది.

____
కె.సురేందర్, న్యాయమూర్తి

06.03.2024